

VELKOMMEN TIL INNKJØPSLEDERNETTVERKET

Webinar om anskaffelsesstrategi og bærekraft

Still gjerne spørsmål i chatten underveis

Vi gjør opptak av webinarret

Dagens program

Kl. 09.00-10.00

Velkommen

Hva skal vi med anskaffelsesstrategi?

Mona Stormo Andersen
(DFØ)

Anskaffelsesstrategi med fokus på bærekraft

Marit Holter-Sørensen
(DFØ)

Erfaringer med bærekraftige anskaffelsesstrategi

Ine Høyer (Lillestrøm
kommune)

Samtale og svar på spørsmål

ANSKAFFELSESSTRATEGI

Mona Stormo Andersen
Seksjonssjef analyse og innkjøpsledelse
28.mars 2025

Trenger vi egentlig en anskaffelsesstrategi?

- Hva er det viktigste i arbeidet med strategi?
- Er det prosessen eller er det strategidokumentet?

Hva er en anskaffelsesstrategi?

Anskaffelsesstrategien skal gi en felles retning. En god strategi identifiserer mål, og prioriterer de viktigste områdene for å nå målene.

Innsats-
faktorer

Aktiviteter/
prosesser

Produkter/
tjenester

Bruker-
effekter

Samfunns-
effekter

Strategiske mål anskaffelser kan bidra til å nå

Strategisk bruk av anskaffelser | Rapport januar 2019

Kjennetegn ved en god anskaffelsesstrategiprosess

Forankre og planlegge

- Forankres hos ledelsen fra start
- Involverer interessenter bredt
- Kommuniseres underveis

Kartlegge nåsituasjon

- Baseres på gode (nok) datagrunnlag
- Omfatter analyse av spend, samfunnsansvar, klima og miljø, organisering og prosesser
- Gir felles forståelse av virkeligheten

Utforme strategi

- Identifiserer og beskriver mulighetsrommet
- Definerer fokusområder og delmål
- Inneholder en reell prioritering
- Er kort og enkel å kommunisere

Implementere og følge opp

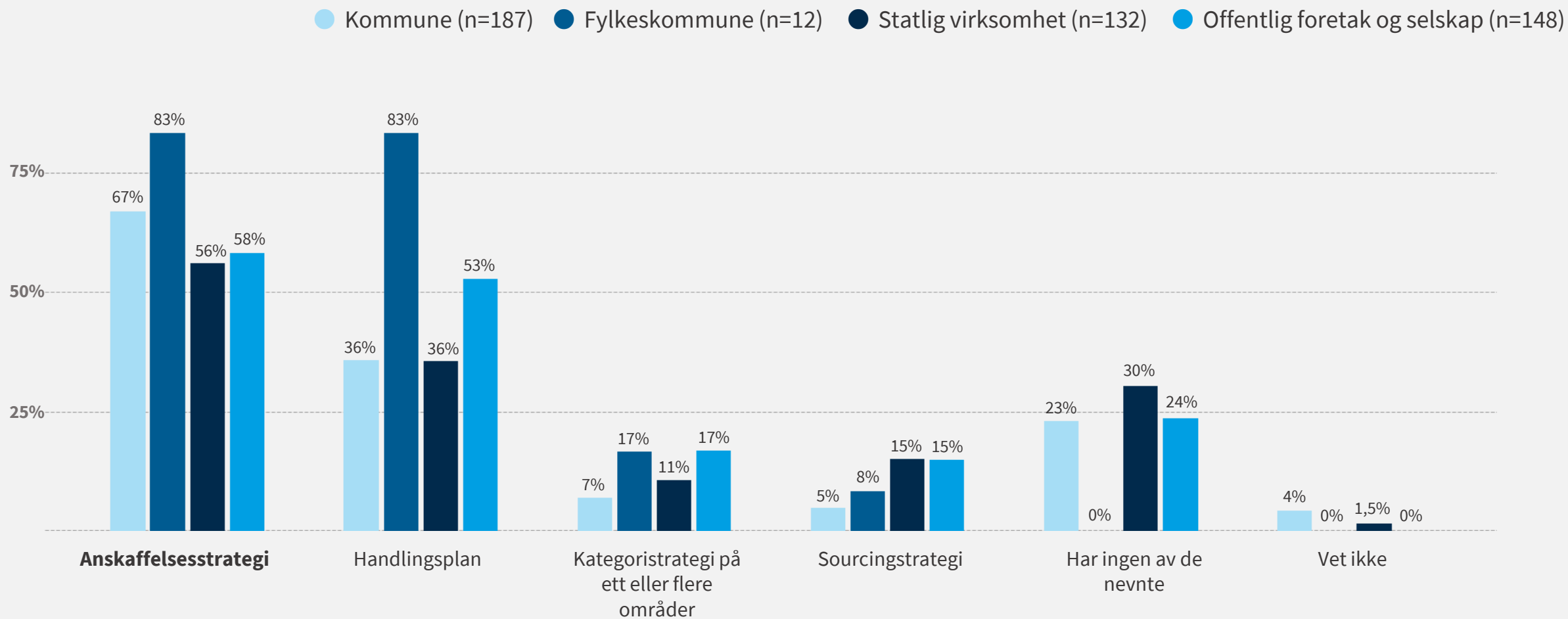
- Følges opp av en handlingsplan med tiltak og fordeling av ansvar
- Styringsparametere måles og rapporteres regelmessig til ledelsen
- Ledelsen følger opp resultatene og justerer mål og tiltak om nødvendig
- Organisasjonen er kjent med strategien og tiltakene

STYRINGSdokumenter

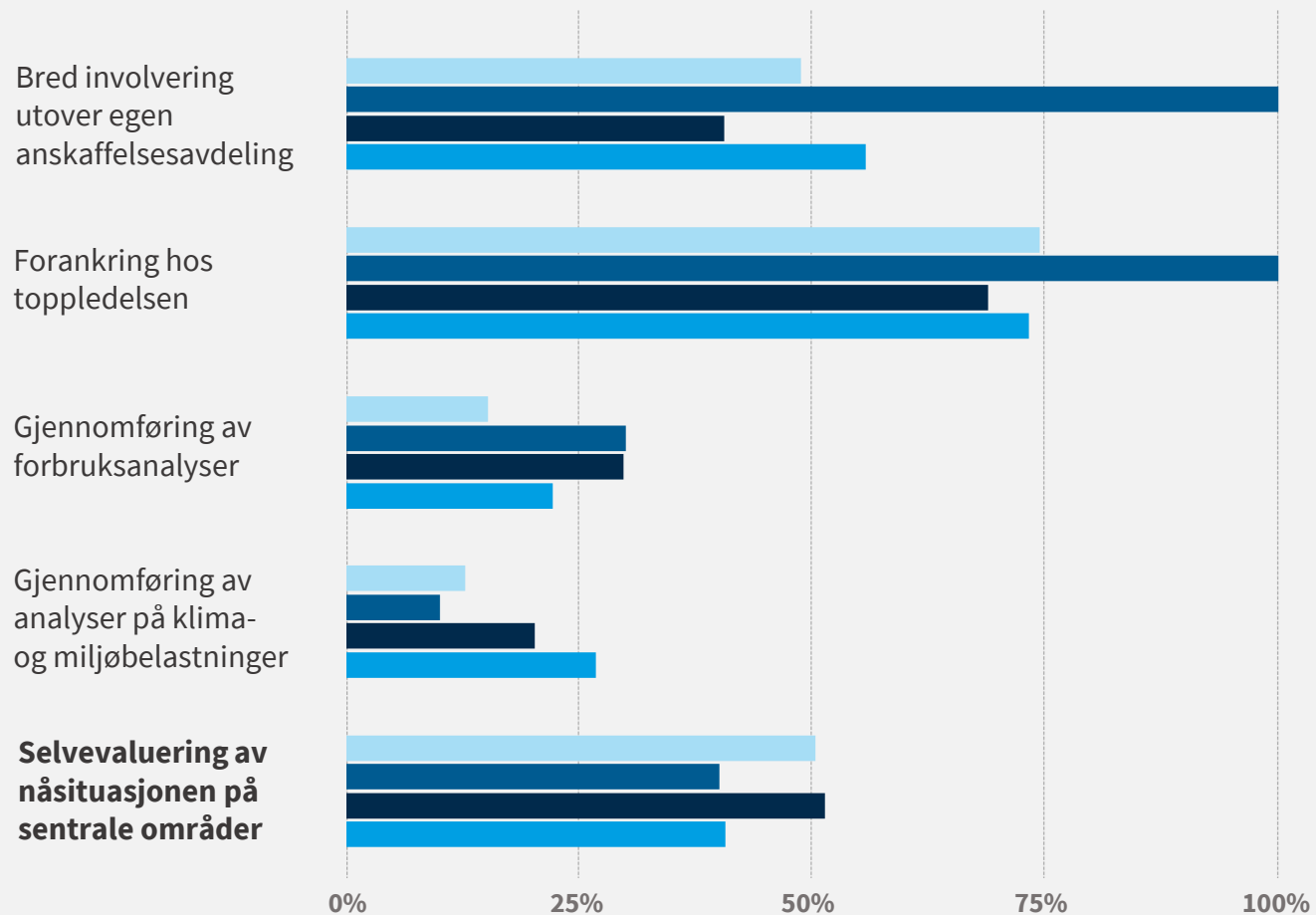
Hvilke styringsdokumenter oppgir Innkjøps-Norge at de har?

Figur 1.10 viser oversikt over hvilke styringsdokumenter innkjøps-Norge har oppgitt at de har. Merk at det ikke nødvendigvis er slik at innkjøpsenheten eller -ansvarlig er involvert i innkjøpsenhetens sourcingsstrategi. DFØ mener likevel at det bør den være, og vi ser at stat skiller seg ut som har dette som en tydelig forventning i digitaliseringsrundskrivet og krav til rapportering på konsulentbruk.

Figur 1.12

Aktiviteter i utvikling av anskaffelsesstrategi

Hva kjennetegner utarbeidelsen av en

ANSKAFFELSESTRATEGI?

Anskaffelsesstrategien skal gi en felles retning. En god strategi identifiserer mål, og prioriterer de viktigste områdene.

En god prosess for utarbeidelse av anskaffelsesstrategi kjennetegnes av bred involvering ut mot virksomheten, forankring hos toppledelsen som tar eierskap til strategien. I tillegg gjennomføres flere analyser for å sikre felles forståelse av nå-situasjonen, og enighet om prioritering av utviklingsområder. Dette legger til rette for en god implementering av en anskaffelsesstrategi og at virksomheten når målsettingene.

Figur 1.12 viser hvilke aktiviteter Innkjøps-Norge ivaretar i utformingen av anskaffelsesstrategi, figuren er fordelt på virksomhetstype.

- Kommune (n=125)
- Fylkeskommune (n=10)
- Statlig virksomhet (n=74)
- Offentlig foretak og selskap (n=86)

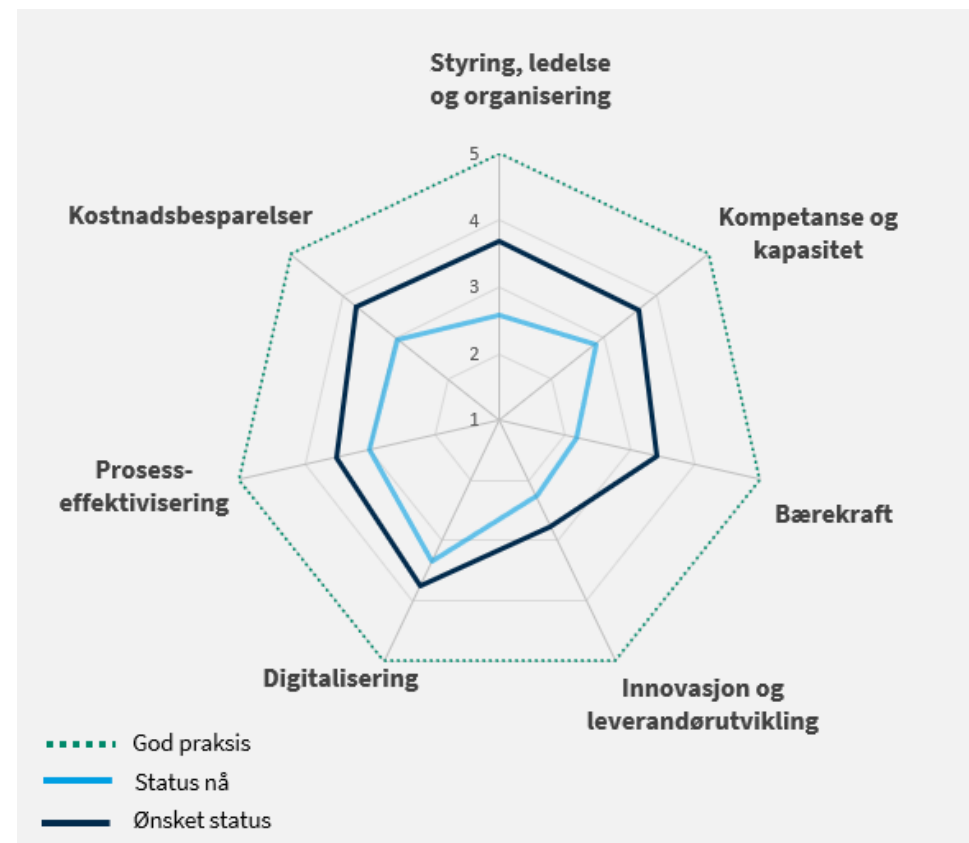
Verktøy for selvevaluering av anskaffelsesarbeidet

Selvevalueringen

- Systematisk gjennomgang av påstander innenfor syv dimensjoner virksomhetene skal ta stilling til, og vurdere egen praksis
- Beskrivelser av god praksis de kan sammenligne seg med
- Samlescore for påstander innenfor samme KPI

Bruk av resultatene i utvikling

- Sette mål/ambisjoner for de ulike KPIene
 - Identifisere gapet mellom nå-situasjonen og ønsket situasjon
 - Prioritere områder der det er viktig med tiltak
 - Kommunisere resultatene
- <https://anskaffelser.no/selvevaluering>

Er det prosessen eller dokumentet som er viktigst i anskaffelsesstrategiarbeidet?

Proessen:

1. Engasjement
2. Analyse
3. Eierskap

Strategi og handlingsplan:

1. Felles mål og planer (prioriteringer)
2. Kommunikasjon
3. Oppfølging

ANSKAFFELSESSTRATEGI MED FOKUS PÅ BÆREKRAFT

Marit Holter-Sørensen

Avdelingsdirektør Bærekraftige anskaffelser

Anskaffelsesregelverket

Anskaffelsesloven §5

- skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der det er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader.
- Disse oppdragsgiverne skal også ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike rettigheter

Riksrevisjonen

- vurderer det som kritikkverdig at myndighetene gjennom sin samlede virkemiddelbruk ikke har sikret at off. ansk. praksis i stor nok grad bidrar til å minimere miljøbelastning og fremme klimavennlige løsninger
 - for få stiller krav og kravene som stilles er på for lavt ambisjonsnivå eller treffer ikke innenfor mat, transport og avfall
- for få har rutiner for å sikre at vedtatte miljømål blir nådd
 - offentlige oppdragsgivere mangler en helhetlig tilnærming for å ivareta klima- og miljøhensyn
- mangler statistikk
 - DFØs veiledning må spres bedre og bli mer brukervennlig

Riksrevisjonens undersøkelse av grønne offentlige anskaffelser

Dokument 3:5 (2021–2022)

Strategi er viktig for å oppnå mer bærekraftige anskaffelser

- Tydelig retning og mål
- Integrering av bærekraft i hele prosessen
- Måling og oppfølging av resultater
- Gir grunnlag for prioriteringer
- Redusert risiko og styrket omdømme

En anskaffelsesstrategi som ivaretar bærekraft krever

1. Få oversikt over nåsituasjonen
2. Sett tydelige mål for bærekraft
3. Involver og forankre i organisasjonen
4. Rapportert om fremdrift og resultater
5. Kommuniser strategien internt og eksternt

1: *Få oversikt over nåsituasjonen*

- Hva kjøper vi?
- Hvor mye kjøper vi inn for?
- Hvor ofte kjøper vi inn?
- Hvilke er våre viktigste leverandører?

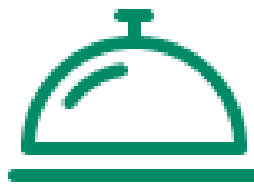
Prioriterte kategorier i et bærekraftsperspektiv

Transport

Bygg og anlegg

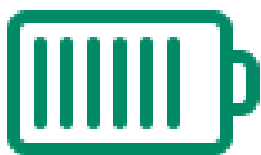
Mat og måltidstjenester

IKT og elektronikk

Plastprodukter og produkter som inneholder plast

Batterier

Møbler

Tekstil

Produkter som inneholder helse- og miljøfarlige stoffer

2: Sett tydelige mål

Hva ønsker vi å oppnå med bærekraftige anskaffelser?

Miljø: Redusere klimagassutslipp, energibruk og avfall.

Sosialt ansvar: Støtte rettferdig arbeidskraft og ansvarlig leverandørpraksis.

Sirkulær økonomi: Unngå å kjøpe nytt, reparere, ombruk og livsløpsvurdering.

Støtte lokal næringsutvikling: Prioritere lokale leverandører og rettferdige arbeidsforhold

Spesialisthelsetjenestens klima og miljømål 2022-2030

Innen 2030 redusere Co2e-utslipp med 40 prosent

Langsiktig mål: Klimanøytralt innen 2045

3 GOD
HELSE

Redusere forekomsten av helsetjeneste assosierte infeksjoner

7 REN ENERGI
FOR ALLE

Redusere energiforbruket med 20 prosent innen 2030, og øke andelen gjenvinningskraft

9 INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

Andel polikliniske konsultasjoner over video og telefon skal være minimum 20 prosent

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

Matavfall reduseres med 50 prosent innen 2030

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

Andel produkter uten helse og miljøskadelige stoffer skal være 75 prosent innen 2030

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

Fossilfri virksomhet innen 2030, og redusert reisevirksomhet for medarbeidere

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Miljøbevisste medarbeider i alle enheter

3: *Involver og forankre i hele organisasjonen*

- Viktig med lederforankring
- Involver de som blir berørte av strategien
- Ikke legg strategien i en skuff
- Utfordre sentrale medarbeidere i organisasjonen til å fortelle om hvordan de vil levere på strategien

4: *Rapporter om fremdrift og resultater*

- **Målsetting:** Definer konkrete mål og indikatorer (f.eks. redusere klimagass med 20 % på 5 år).
- **Opplæring:** Sørg for opplæring av ansvarlige for innkjøp.
- **Overvåkning:** Systemer for å overvåke leverandørenes bærekraft.

5: *Kommuniser strategien internt og eksternt*

- Kommuniser klart hva bærekraftige anskaffelser innebærer
- Bygg et positivt omdømme ved å vise hvordan organisasjonen jobber med bærekraft

Asker
kommune

Case ombruk møbler

80% ombruk sammenliknet med nyinnkjøp:

- 16 mill. kr spart
- 90 tonn avfall
- 234 tonn CO2ekv
- Arbeidstrening gjennom NAV
- Omdømmebygging

Direktoratet
for forvaltning og
økonomistyring